Memo

Zaaknummer: 0098209945
Documentnummer: 0098574892

Aan:	Gemeenteraad
Van:	College van B&W
Team:	Beleid
Datum:	9 februari 2024
Onderwerp:	Stand van zaken Wet inburgering OWO
Bijlage memo:	N.v.t.
N.a.v. toezegging raad d.d.:	N.v.t.

Aanleiding
Sinds 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 van kracht. Hiervoor is eind 2021 de beleidsnota 'Nieuwe Wet inburgering OWO 2022-2025' vastgesteld en bent u hierover met een memo geïnformeerd. Hierin hebben we ook toegezegd u periodiek te informeren over de stand van zaken. Nu het jaar 2023 ten einde is informeren we u via deze memo over de stand van zaken wat betreft de uitvoering van deze wet.

Lokale aanpak Weststellingwerf
Met de komst van de Wi 2021 is de regie voor de inburgering van statushouders en (gezins)migranten bij de gemeente belegd. Deze geven wij vorm door de uitvoering grotendeels te beleggen bij gespecialiseerde medewerkers binnen het Sociaal Domein. Een aantal taken worden uitgevoerd door externe partijen.

Cluster Inburgering
De ondersteuning van statushouders en (gezins)migranten vraagt met de komst van de Wet inburgering 2021 meer van de gemeente en dus ook van de begeleiding en de ondersteuning. Inburgeren vraagt meer dan alleen het uitvoeren van de wettelijke taken. Enerzijds vraagt het een hoge personele inzet en anderzijds de inzet van externe ondersteuning. Dit legt druk op de dienstverlening, afstemming en samenwerking met partijen en uiteindelijk het doel om iedere statushouders zo snel mogelijk mee te laten doen in de samenleving. Dit al tijdens de leerroute (taalonderwijs). Het zogeheten duale traject. Binnen het cluster Inburgering (onderdeel van team samenlevingsopbouw), wordt samengewerkt op specialisme. Dit cluster is inmiddels op volle sterkte en ingericht om maatschappelijke begeleiding te bieden, de reguliere begeleiding te bieden vanuit de Participatiewet, maar ook de regie te voeren op de inburgering onder de Wet inburgering 2021.

Huisvesting statushouders in relatie tot inburgering
In december heeft u de Memo 'Stand van zaken huisvesting statushouders en opvang ontheemden Oekraïne' ontvangen. In 2023 had de gemeente Weststellingwerf een taakstelling van 82 personen. Het Rijk heeft in het laatste kwartaal van 2023 de taakstelling voor de 2e helft van het jaar verlaagd naar 14 personen, omdat de raming te hoog was. Over 2023 zijn er 44 personen gehuisvest, waardoor er sprake is van een achterstand van 38 personen. Dit is overigens, over 2023, het beeld bij veel Friese gemeenten. Met name het beperkte aanbod aan vrijkomende woningen speelt een rol.

Naast deze reguliere taakstelling opdracht is er veel tijd en energie gestoken in de realisatie van huisvesting aan de Hoofdweg in Wolvega. Later in 2024 verwachten wij hier huisvesting van 60 personen. Daarnaast zijn er eind november 19 statushouders geplaatst in hotelkamers in Van der Valk te Wolvega. Deze personen tellen ook mee in de taakstelling en moeten wij als gemeente binnen afzienbare tijd reguliere huisvesting aanbieden. Medewerkers vanuit de vakgroep Inburgering hebben deze laatste groep meegenomen in de reguliere dienstverlening zoals het uitvoeren van de leerbaarheidstoets (beoordeling niveau in het kader van taalonderwijs) en het opstellen van het PIP (Plan Inburgering en Participatie). Daarnaast hebben ze wekelijks spreekuur in het hotel om de mensen maatschappelijke begeleiding te bieden.

Werken aan inburgering in de regio Friesland
Binnen de Wet inburgering worden drie leerroutes onderscheiden die aansluiten bij de capaciteiten en de mogelijkheden van de inburgeringsplichtige. Het gaat om de Onderwijsroute, B1 route en de Zelfredzaamheidsroute (hierna Z route).

B1 en Z-route
De B1 route is de leerroute die zich richt op taal en (vrijwilligers)werk. Doel is de taal zowel in spreken als schrijven binnen 3 jaar op B1-niveau te beheersen. De Z-route is voor inburgeraars met een lage leerbaarheid die moeite hebben met het leren van een nieuwe taal en die in beperkte mate zelfredzaam zijn. Doel van deze leerroute is het zelfstandig mee kunnen doen in onze samenleving.

In 2023 is de instroom statushouders die onder de Wet inburgering 2021 vallen goed op stoom gekomen. Er zijn voor bovengenoemde leerroutes dan ook diverse groepen gestart. Dit op locaties in Drachten en Wolvega. Veelal volgen de inburgeraars, woonachtig in Weststellingwerf, de leerroute in Wolvega. Om tegemoet te komen aan specifieke omstandigheden worden o.a. naast de reguliere groepen (overdag) ook groepen in de avond georganiseerd. Een punt van aandacht voor 2024 is het realiseren van voldoende participatie-uren naast het taalonderwijs. Hierover meer onder ‘Regionale verbinder’.

Onderwijsroute
De Onderwijsroute richt zich op jongere statushouders tot circa 28 jaar en bestaat uit een taalschakeltraject. Doel is het beheersen van de Nederlandse taal op minimaal B1 niveau en de instroom in het reguliere Nederlands onderwijs.

Na een stroeve start in 2022 is regionaal in samenwerking met Firda hard gewerkt om ook deze leerroute aan te kunnen bieden. Dit heeft geresulteerd in een pilot die in de 1e helft van het jaar heeft gedraaid. Tijdens deze pilot is al gewerkt aan het regulier organiseren van deze route. Kort voor de zomer heeft dit geresulteerd in het sluiten van een overeenkomst met Firda en per schooljaar 2023 – 2024 is formeel gestart. Dit schooljaar worden in ieder geval vijf groepen georganiseerd, waarbij ook inwoners uit de gemeente Weststellingwerf starten met deze leerroute.

Regionale verbinder
Eén van de uitdagingen is om voldoende participatieplaatsen te vinden, zodat het inburgeringstraject ook daadwerkelijk duaal is. Voor de Z-route is het organiseren van dergelijke plaatsen een wettelijk taak (uren eis). Om dit te ondersteunen en te werken aan een inclusieve regionale arbeidsmarkt wordt een regionaal verbinder aangesteld. Deze gaat samen met de accountmanagers van het Werkgeverservicepunt investeren in het verbeteren van de positie van statushouders op de regionale arbeidsmarkt.

Community of Practice – Wet inburgering als lerend stelsel
Binnen de regio is in samenwerking tussen de Friese gemeenten en Divosa een zogeheten Community of Practice opgestart. Deze loopt nog door tot 1 april 2024 en heeft ten doel om te leren van elkaar, goede voorbeelden uit te wisselen, oplossingen voor vraagstukken te bedenken en waar deze niet gevonden kunnen worden advies uit te brengen over wat (wettelijk) nodig is om het stelsel beter te laten functioneren. Deze adviezen worden door Divosa besproken met het ministerie.

OWO samenwerking
OWO-markt ‘Samen werken aan inburgering’
Op 16 maart 2023 hebben we vanuit de beleidssamenwerking een bijeenkomst in de vorm van een markt georganiseerd. Hierbij hebben we alle professionals van de gemeente die werkzaam zijn op het thema inburgering en alle externe partijen die hierin een rol spelen binnen de OWO gemeenten samengebracht. Doel was onze samenwerkingspartners te inspireren, kennis te delen, en vooral leren van elkaar om het netwerk rondom inburgeren te versterken. Dit met het ultieme doel de inburgeraar snel en volwaardig mee te laten doen in de samenleving. Alle aanwezigen kijken terug op een zinvolle bijeenkomst.

Monitoren, evalueren en bijstellen
De Wet inburgering is een zogeheten lerend stelsel. Op beleidsniveau is in OWO verband in 2023 samen met de uitvoering geïnvesteerd op het bewaken van afspraken en werkwijzen die op de tekentafel ontwikkeld zijn. Dit met als doel het inburgeringstraject optimaal te organiseren. De ervaring leert dat dit ook de komende jaren punt van aandacht blijft en dat we mogelijke werkwijzen ook nog aanpassen of aanscherpen.